

PRYSZCZYCA – aktualna sytuacja epizootyczna

- **10 stycznia 2025 r. FMD potwierdzono w Niemczech**, u 3 bawołów wodnych utrzymywanych w niewielkim gospodarstwie, utrzymującym łącznie 14 bawołów, zlokalizowanym w pobliżu Berlina
- Nie było przemieszczeń zwierząt ani produktów z i do gospodarstwa. Pozostałe zwierzęta w gospodarstwie zostały uśmiercone. Wokół ogniska w promieniu 3 i 10 km wyznaczono obszar zapowietrzony i zagrożony.
- Zabito zwierzęta wrażliwe w promieniu 1 km od ogniska.
- Od 11.01.2025 do 22.01.2025 wprowadzono zakaz przemieszczeń zwierząt, obornika i padłych zwierząt z i do gospodarstw w całej Brandenburgii.

Outbreak [DE-FMD-2025-00001](#)

Działania służb niemieckich badania w kierunku pryszczycy u zwierząt wrażliwych

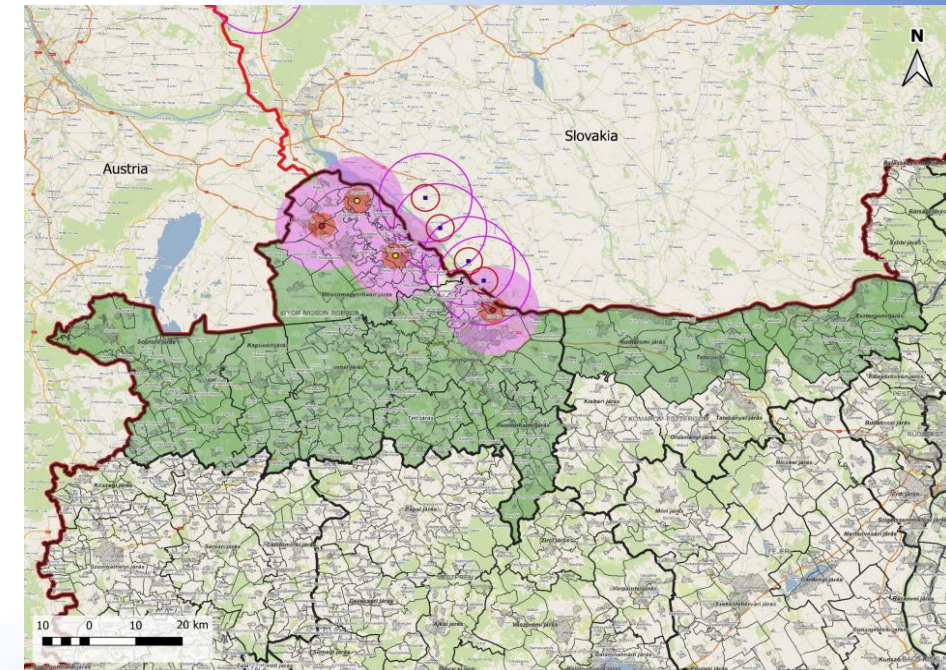
- w obszarach objętych restrykcjami; przeprowadzono trzykrotne badania wirusologiczne i serologiczne, łącznie przebadano ponad 7 400 próbek i wszystkie dały wynik ujemny.
- zwierzęta z Brandenburgii lub Berlina przewiezione do innych landów, od początku grudnia 2024 r. do czasu stwierdzenia ogniska. Przebadano > 7 800 próbek i we wszystkich przypadkach otrzymano wynik ujemny.
- zwierzęta dzikie - upolowanych, znalezionych martwych lub przypadkowo zabitych w obrębie i poza strefami objętymi ograniczeniami. W sumie zbadano próbki od 479 dzikich zwierząt (dziki, jelenie i sarny) i w każdym przypadku wynik badania był ujemny.

Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (WOAH) od 12.03.2025 przywróciła status kraju "wolnego od pryszczycy (FMD) bez szczepień" dla zdecydowanej większości Niemiec.

Sytuacja epidemiologiczna Węgry

4 ogniska FMD, 7910 szt. bydła:

- ✓ 6 marca 2025 r. - 1 ognisko (1372 szt. bydła mlecznego)
- ✓ 26 marca 2025 r. – 1 ognisko (3 028 sz. bydła mlecznego)
- ✓ 2 kwietnia 2025 r. – 2 ogniska (1 012 i 2 498 sztuk bydła mlecznego)
- ✓ Serotyp O, 98-99% podobieństwo do szczepu izolowanego w Pakistanie 2017-2018.

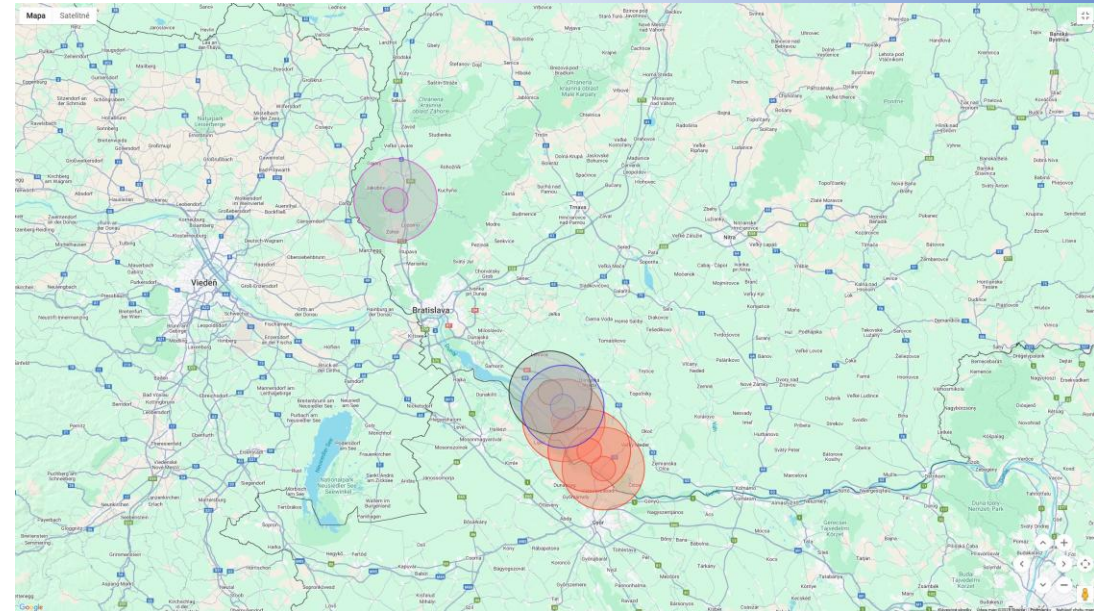

Działania władz węgierskich

- ustanawianie obszarów objętych ograniczeniami: obszar zapowietrzony i zagrożony w promieniu 3 i 10 km
- natychmiastowy zakaz przemieszczania zwierząt wrażliwych na obszarze Węgier na zachód od Dunaju oraz w całym powiecie peszteńskim na 72 godziny
- zakaz przemieszczania wrażliwych zwierząt poza granice Węgier do odwołania
- zakaz organizowania wystaw i innych zgromadzeń wrażliwych gatunków zwierząt
- uśmiercanie zwierząt,
- szczepienia interwencyjne w celu ograniczenia szerzenia zakażenia przed uśmiercaniem,
- unieszkodliwianie zwłok,
- mycie i dezynfekcja
- zakaz polowań w obszarach; odstępstwo dotyczy wyłącznie odstrzału zwierząt wolnożyjących w celu badań laboratoryjnych

Sytuacja epidemiologiczna Słowacja

- 6 ognisk FMD, 7440 szt. bydła:
 - ✓ 21 marca 2025 r. – 3 ogniska 670, 790, 1 301 szt. bydła mlecznego
 - ✓ 25 marca 2025 r. – 1 ognisko 279 szt. bydła mlecznego
 - ✓ 30 marca 2025 r. – 1 ognisko 3 526 szt. bydła mlecznego
 - ✓ 4 kwietnia 2025 r. – 1 ognisko 874 szt. bydła mięsnego

Działania władz słowackich

- ustanawianie obszarów objętych ograniczeniami: obszar zapowietrzony i zagrożony w promieniu 3 i 10 km,
- natychmiastowy zakaz przemieszczania zwierząt wrażliwych w SK i poza SK,
- zakaz transportu zwierząt wrażliwych przez obszar powiatów Komárno i Dunajská Streda
- zakaz transportu zwierząt wrażliwych przez przejścia graniczne: Čunovo/Rusovce - Rajka, Medveďov - Vámosszabadi, Komárno - Komárom i Stúrovo - Esztergom,
- zakaz organizowania wystaw i innych zgromadzeń wrażliwych gatunków zwierząt,
- uśmiercanie zwierząt w ogniskach,
- szczepienia interwencyjne w celu ograniczenia szerzenia zakażenia przed uśmiercaniem,
- unieszkodliwianie zwłok,
- zakaz polowań

Działania polskich służb

- Sztab Kryzysowy w MRiRW
- Rygorystyczne kontrole przesyłek zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego na granicy z udziałem Inspekcji Weterynaryjnej, Straży Granicznej, Policji, ITD, KAS
- Dezynfekcja pojazdów ze zwierzętami wrażliwymi na przejściach drogowych (bramki, maty dezynfekcyjne oraz udział Straży Pożarnej)
- Kontrole przesyłek zwierząt w gospodarstwach, pochodzących z Węgier i Słowacji, wprowadzonych do Polski w okresie monitorowania choroby i pobieranie próbek do badań w uzasadnionych przypadkach
- Akcje informacyjne dla hodowców zwierząt, organizacji branżowych, lekarzy weterynarii, myśliwych
- Gotowość krajowego laboratorium referencyjnego do diagnostyki laboratoryjnej

Ochrona stad przed zakażeniem

- **Zwierzęta wprowadzane do stad muszą pochodzić z wiadomego źródła**
- **Zwierzęta muszą być oznakowane**
- **W przypadku zakupu zwierząt z innych państw, muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny (w przypadku świń także w obrocie krajowym)**
- **Stosowanie paszy i ściółki pochodzących z wiadomego źródła**
- **Zapewnienie czystości i higieny w gospodarstwie**
- **Nieużywanie narzędzi i sprzętów z innych gospodarstw**
- **Stosowanie środków dezynfekcyjnych wirusobójczych (pH**

Szczepienia przeciwko pryszczycy

- W celu ograniczenia zagrożenia szerzenia się wirusa pryszczycy na terytorium Słowacji i Węgier wdrożone zostały wyłącznie **szczepienia interwencyjne**, które nie mają charakteru szczepień profilaktycznych. Szczepienia te są stosowane tylko w ogniskach choroby i w gospodarstwach kontaktowych przed uśmierceniem zwierząt, w celu zatrzymania zakażenia w stadzie.
- Produkcja szczepionki i możliwość zastosowania w ogniskach pryszczycy na Słowacji i Węgrzech była poprzedzona badaniami sekwencjonowania wirusa, w celu oceny czy szczepionka będzie wykazywać skuteczność na konkretny serotyp wirusa występującego w tych krajach.

Siedlce, dnia 10 kwietnia 2025 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI

LEKARZ WETERYNARII

Paweł Jakubczak

Powiatowi Lekarze Weterynarii

(wszyscy)

Nasz znak: WTW-ZOZ-II.913.26.51.2025.SPK

Dot. sprawy nr:

pismo z dnia:

W nawiązaniu do pisma Z-cy Głównego Lekarza Weterynarii dotyczącego prób wprowadzenia na polski rynek niedopuszczonych do obrotu/sfałszowanych immunologicznych weterynaryjnych produktów leczniczych (IWPL) przeznaczonych do uodparniania zwierząt w kierunku pryszczycy (FMD) z terytorium Słowacji informuję co następuje.

W związku z brakiem ognisk FMD na terytorium Polski, jak również brakiem obszarów objętych ograniczeniami ustanawianych w związku z chorobą, dotychczas w Polsce nie wdrożono wykonywania szczepień interwencyjnych zwierząt. W związku z powyższym, wszelkie próby dystrybucji i stosowania jakichkolwiek produktów podawanych za IWPL przeznaczone do uodparniania zwierząt w kierunku pryszczycy, jest działaniem niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa. Mając na uwadze powyższe, proszę każdy taki przypadek natychmiast zgłaszać organom ścigania, a także informować Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Ponadto w przypadku wykrycia ofert sprzedaży zwierząt parzystokopytnych wrażliwych na pryszczycę, które nie spełniają obowiązujących wymagań, np. w zakresie identyfikacji zwierząt, podejrzanych o przemyt, proszę również o natychmiastową współpracę z organami ścigania.

W związku z faktem iż w chwili obecnej prowadzone są jeszcze ustalenia techniczne w zakresie przekazywania niniejszych informacji, kolejne dyspozycje zostaną przekazane do Państwa niezwłocznie.

Wymogi bioasekuracji w gospodarstwie utrzymującym przeżuwacze

1. Wydzielenie w gospodarstwie strefy produkcyjnej, gdzie utrzymywane są zwierzęta i zabezpieczenie jej.
2. Przygotowanie, wyłożenie i utrzymywanie mat dezynfekcyjnych przy wjeździe (wjazdach) do strefy produkcyjnej oraz przy wejściach do budynków, w których utrzymywane są zwierzęta.
3. Prowadzenie rejestracji wejść osób i wjazdu pojazdów do części produkcyjnej gospodarstwa.
4. Wyposażenie gospodarstwa w sprzęt do prowadzenia doraźnej dezynfekcji w ilości i rodzaju dostosowanego do wielkości gospodarstwa.
5. Wyposażenie gospodarstwa w środki dezynfekcyjne o działaniu przeciwbakteryjnym i przeciwwirusowym w ilości wystarczającej na minimum 7 dni normalnej dezynfekcji.

6. Posiadanie w gospodarstwie miejsca do izolacji (kwarantanny) zwierząt oddzielonego litymi ścianami od miejsc, gdzie utrzymywane są zwierzęta, wyposażonymi w maty do dezynfekcji i utrzymywanie w tym pomieszczeniu każdego zwierzęcia wprowadzanego do stada przez minimum 14 dni
7. Zabezpieczenie pasz i materiałów paszowych przed dostępem dzikich zwierząt oraz ptaków i gryzoni.
8. Używanie do karmienia zwierząt pasz wykonanych z materiałów składowanych w gospodarstwie przez minimum 14 dni (nie dotyczy zielonek).
9. Wyposażenie gospodarstwa w obuwie i odzież używaną wyłącznie do pracy w części produkcyjnej gospodarstwa i używanie jej
10. Prowadzenie w gospodarstwie deratyzacji części produkcyjnej.
11. Zabezpieczenie zwierząt przebywających na pastwiskach przed kontaktem ze zwierzętami dzikimi.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 26 maja 2004 r.

w sprawie zakresu i warunków współpracy organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w tworzeniu planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt

- § 2.
- Organy i podmioty, o których mowa w § 1 pkt 1, przekazują niezwłocznie organom Inspekcji Weterynaryjnej:
 - 1) na ich żądanie, informacje niezbędne w celu opracowania projektów planów gotowości i uaktualnienia tych planów;
 - 2) informacje niezbędne do uaktualniania planów gotowości.

Zgodnie z **Ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 z późn. zm.)** za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za takie zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców.

- Wójt (burmistrz, prezydent miasta) powołuje i odwołuje rzeczoznawców oraz informuje o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii.
- Sposób powołania rzeczoznawców reguluje szczegółowo :
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania (Dz. U. Nr 142, poz. 1161).
Rzeczoznawców należy dobierać możliwie w sposób taki, aby nie byli to rolnicy utrzymujący zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę. W przypadku pryszczycy – nie powinni utrzymywać zwierząt parzystokopytnych.

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 19 listopada 2021 r.

w sprawie współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz jednostek samorządu terytorialnego przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych

**współpraca w zakresie zwalczania chorób zakaźnych jest realizowana między:
jednostkami samorządu terytorialnego i organami Inspekcji
Weterynaryjnej przez:**

- a) współdziałanie przy oznakowaniu obszaru zapowietrzonego i zagrożonego, w tym oznakowaniu dróg lądowych i wodnych,
- b) przeprowadzanie akcji informacyjnej w obszarze zapowietrzonym i obszarze zagrożonym oraz na terenach graniczących z tymi obszarami, w celu zmniejszenia ryzyka rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych,
- c) zapewnienie, w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej, pomieszczeń wyposażonych w środki łączności, sprzęt komputerowy, mapy i inne środki techniczne oraz obsługi merytorycznej i technicznej, w tym korzystania z infrastruktury i zaplecza logistycznego gminnych i powiatowych zespołów zarządzania kryzysowego.

Nakazuje się oznakowanie obszaru zapowietrzonego poprzez ustawienie na zewnętrznej granicy tego obszaru tablic ostrzegawczych z czarnym napisem na żółtym tle o następującej treści: **"UWAGA! PRYSZCZYCA OBSZAR ZAPOWIETRZONY"**.

Nakazuje się oznakowanie obszaru zagrożonego poprzez ustawienie na zewnętrznej granicy tego obszaru tablic ostrzegawczych z czarnym napisem na żółtym tle o następującej treści: **"UWAGA! PRYSZCZYCA OBSZAR ZAGROŻONY"**.

Tablice i napisy mają mieć takie wymiary, aby były czytelne z odległości co najmniej 100 metrów, oznakowane w sposób trwały, niepodlegający działaniu czynników atmosferycznych.

Tablice należy umieścić na drogach publicznych.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 z późn. zm.).

- art. 45. [Postępowanie w razie zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej na obszarze powiatu]
- 1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może:

8 c) nakazać zarządcom dróg publicznych:

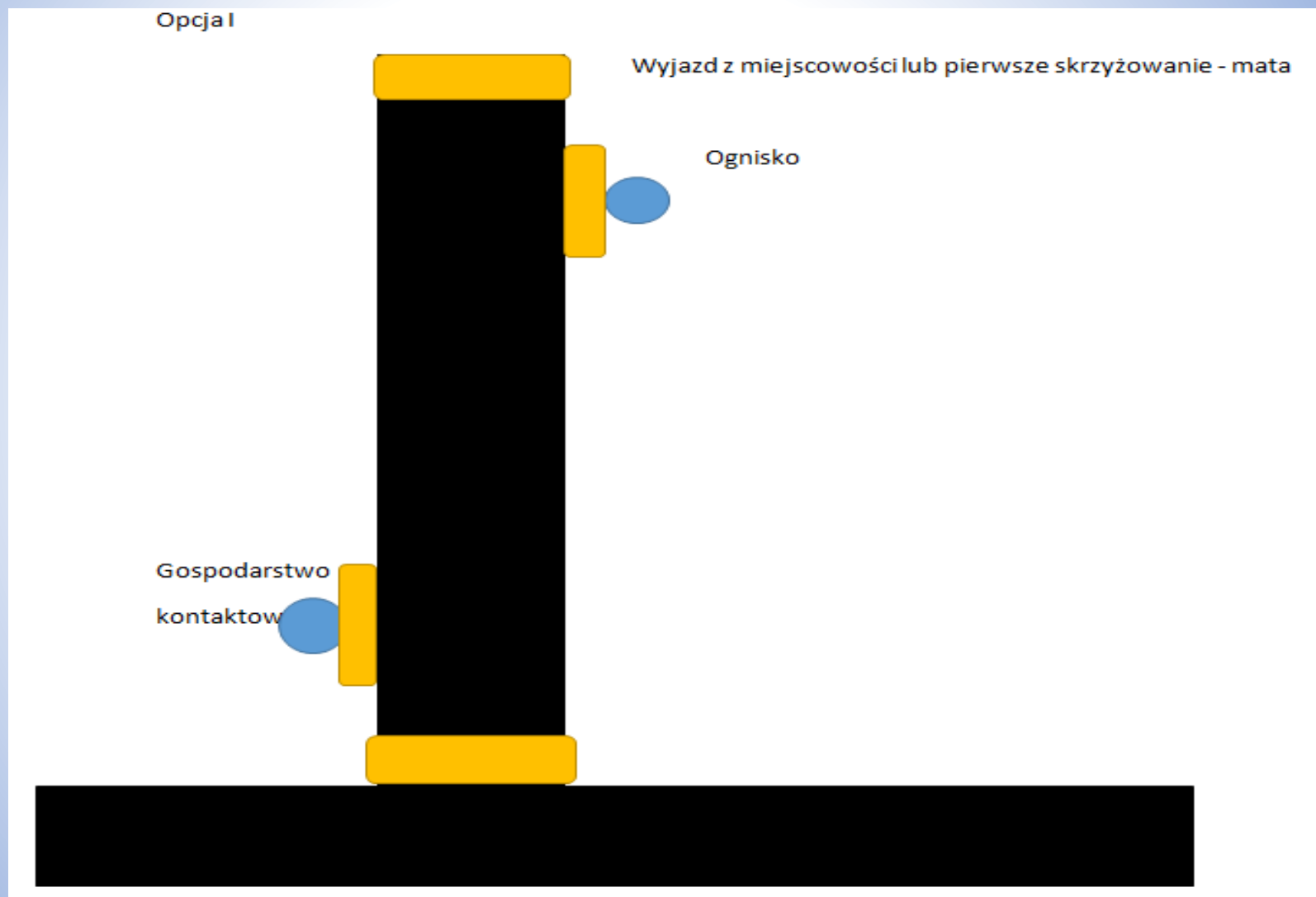
a) zamykanie znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub

b) wykonywanie przeszkód technicznych, w szczególności budowę ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych, lub

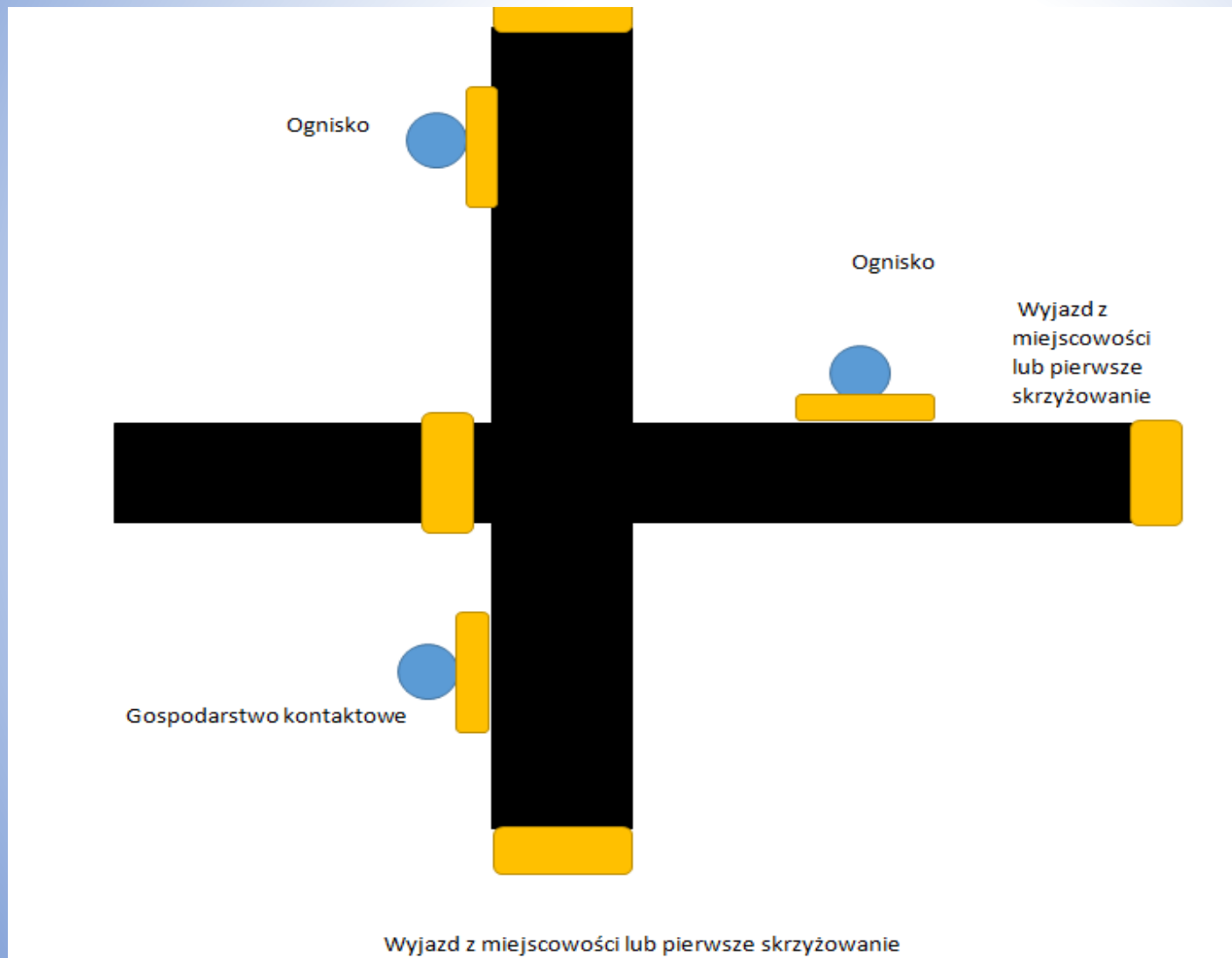
c) wykładanie mat dezynfekcyjnych, a także ich utrzymywanie po wyłożeniu w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;

- Rozmieszczenie mat dezynfekcyjnych na drogach powinno być poprzedzone analizą lokalizacji ognisk i gospodarstw kontaktowych w danej miejscowości, ustaleniem dróg wjazdowych i wyjazdowych z ww. gospodarstw, zagęszczenia gospodarstw w miejscowości.
- Należy wziąć pod uwagę strukturę dróg, liczbę dróg wjazdowych i wyjazdowych, skrzyżowań i ich wzajemny układ.
- Optymalnym byłoby umiejscowienie mat na wszystkich drogach wjazdowych i wyjazdowych z danej miejscowości.

- Zasady rozmieszczania mat dezynfekcyjnych

Zasady rozmieszczania mat dezynfekcyjnych

- Akt prawa miejscowego – rozporządzenie PLW lub Wojewody wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

Ważne będzie szybkie i skoordynowane rozpowszechnienie informacji o opublikowaniu takiego aktu prawnego na podległym samorządom terenie, wśród wszystkich mieszkańców.

Dziękuję za uwagę